

Tatabányai Árpád Gimnázium

Az osztályozó vizsga követelményei

HT4-2020

Négy évfolyamos gimnázium

Magyar nyelv

9. évfolyam

Egy osztályozóvizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. Egy tanuló egy vizsgaidőszakban legfeljebb két évfolyam anyagából tehet vizsgát. (Pedagógiai Program)

Az osztályozóvizsgán az alábbi témakörök ismeretanyaga szerepel a tantervben leírtak szerint:

I. Kommunikáció – fogalma, eszközei, típusai, zavarai; digitális kommunikáció

- A kommunikáció jellemzői
- A nyelv zenei kifejezőeszközei
- A kommunikáció tényezői
- A kommunikációs célok és funkciók
- A kommunikáció jelei
- A digitális kommunikáció jellemzői, szövegtípusai
- A kommunikációs kapcsolat illemszabályai
- A hivatalos élet színtereinek szövegtípusai: levél, kérvény, önéletrajz, motivációs levél, beadvány, nyilatkozat, meghatalmazás, egyszerű szerződés

II. A nyelvi rendszer, a nyelv szerkezeti jellemzői, a nyelvi elemzés, a magyar és az idegen nyelvek

- A nyelv szerkezeti egységeinek és azok funkciói
- A nyelvi szintek, a nyelv alkotóelemei
- A szavak és osztályozásuk
- A szavak jelentésbeli és pragmatikai szerepe a kommunikációban
- A szószerkezetek
- A mondatrészek
- A mondatok csoportosítása
- Szórend és jelentés
- Helyesírásunk alapelvei

10. évfolyam

Egy osztályozóvizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. Egy tanuló egy vizsgaidőszakban legfeljebb két évfolyam anyagából tehet vizsgát. (Pedagógiai Program)

Az osztályozóvizsgán az alábbi témakörök ismeretanyaga szerepel a tantervben leírtak szerint:

I. Kommunikáció – fogalma, eszközei, típusai, zavarai; digitális kommunikáció témakörből: A nyelv mint jelrendszer

- A nyelvnek mint jelrendszernek megismerése

II. A szöveg fogalma, típusai; a szövegkohézió, a szövegkompozíció; szövegfajták; szövegértés, szövegalkotás

- A szövegszervező erők ismerete és alkalmazása
- A szöveg fogalma, jellemzői
- A szöveg főbb megjelenési formái, típusai, műfajai, korának és összetettségének jellemzői
- A szöveg szerkezete: a szöveg és a mondat viszonya, szövegegységek
- A szövegértelem összetevői: pragmatikai, jelentésbeli és nyelvtani szintje
- Szövegköziség, az internetes szövegek jellemzői
- Szövegek összefüggése, értelemhálózata; intertextualitás
- A szövegolvasási típusok és szövegértési stratégiák
- Szövegtípusok: digitális és hagyományos, folyamatos és nem folyamatos
- Összefüggő szóbeli szöveg: felelet, kiselőadás, hozzászólás, felszólalás
- A magánélet színtereinek szövegtípusai: levél, köszöntő stb.
- Az esszé

III. Stilisztika – stílusrétegek, stílushatás, stílus eszközök, szóképek, alakzatok

- A stílus szerepe
- Az alakzatok és a szóképek hatásának, szerepének vizsgálata szövegelemzéskor
- A stílus, a stilisztika, a stílustípusok
- A stílusérték
- A stílushatás
- A hangalak és jelentés viszonyának felismertetése
- A mindennapi kommunikáció gyakori metaforikus kifejezései és használati köre
- A jel és a nyelvi jel fogalma, összetevői
- A jel és a jelentés összefüggése, jelentéselemek
- A hangalak és a jelentés viszonya, jelentésmező
- Motivált és motiválatlan jelentés

- A metaforikus kifejezések szerkezete, jellemző típusai, használatuk
- A mondat- és szövegjelentés

11. évfolyam

Egy osztályozóvizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. Egy tanuló egy vizsgaidőszakban legfeljebb két évfolyam anyagából tehet vizsgát. (Pedagógiai Program)

Az osztályozóvizsgán az alábbi témakörök ismeretanyaga szerepel a tantervben leírtak szerint:

I. Pragmatika- a megnyilatkozás fogalma, társalgási forduló, beszédaktus, együttműködési elv

A nyelv működése a beszélgetés, társalgás során

A társalgás udvariassági formái

A beszédaktus

Az együttműködési elv (mennyiségi, minőségi, viszony, mód)

II. Általános nyelvi ismeretek – a nyelv és a gondolkodás, nyelvtípusok

A nyelv és a beszéd, a nyelv mint változó rendszer

A nyelv és gondolkodás, a nyelv és megismerés

A beszéd mint cselekvés

A nyelvcsaládok és nyelvtípusok

III. Nyelvtörténet- a nyelv változása, a nyelvrokonság kérdései, nyelvmlékek

A magyar nyelv rokonságának hipotézisei

A magyar nyelvtörténet korszakai

Nyelvmlékek

A szókészlet változása a magyar nyelv történetében

Nyelvújítás

IV. A nyelv rétegződése, nyelvjárások, nyelvi tervezés, nyelvi norma

Anyanyelvünk rétegződése I.- A köznyelvi változatok, a csoportnyelvek és rétegnyelvek

Anyanyelvünk rétegződése II.- A nyelvjárások és a nyelvi norma

Nyelvünk helyzete a határon túl

Nyelvi tervezés, nyelvpolitika, nyelvművelés

12. évfolyam

Egy osztályozóvizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. Egy tanuló egy vizsgaidőszakban legfeljebb két évfolyam anyagából tehet vizsgát. (Pedagógiai Program)

Az osztályozóvizsgán az alábbi témakörök ismeretanyaga szerepel a tantervben leírtak szerint:

I. Retorika- a beszédajták, a beszéd felépítése, az érvelés

A retorika és kommunikáció, a retorika fogalma

A retorikai szövegek felépítése és elkészítésének lépései

A szóközi beszéd fajtái (tanácsadó beszéd, törvényszéki beszéd, alkalmi beszéd) és jellemzőik

Az érvelő beszéd felépítése, az érvtípusok

Az érvelés módszere

A retorikai szövegek kifejezőeszközei

A kulturált vita szabályai

A befolyásolás módszerei

**II. Érettségi témakörök rendszerező ismételése (az adott tanév érettségi témaköreire
kapcsolódó ismeretek)**

Kommunikáció

A magyar nyelv története

Ember és nyelvhasználat

A nyelvi rendszer

A szöveg

A retorika alapjai

Stílus és jelentés

Digitális kommunikáció